

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 18 februari 1895, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af
94 § utsökningslagen.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till utskottets behandling hänvisad motion, n:o 1, hemställer herr *C. G. A. Bergendahl*, att Riksdagen för sin del ville besluta, att stadgandet i 94 § af gällande utsökningslag måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Å landet skall auktion å fast egendom hållas å tingsstället i orten, der ej gäldenären vid utmätning eller, der enligt 28 § egendomen skall utan föregående utmätning säljas, hos öfverexekutor före målets afgörande yrkat, att auktionen skall hållas å landskansliet eller å annat ställe i orten än tingsstället; uppgifver gäldenären annat ställe i orten än tingsstället, pröfve öfverexekutor, om stället må anses lämpligt. Äro flere, som ega auktionsställe nämna, och kunna de ej derom sig förena; bestämme öfverexekutor, hvar auktionen skall hållas. Skall auktionen hållas på annat ställe än landskansliet, varde den förrättad af utmätningssmannen i orten.

Till stöd för motionen anföres följande:

Enligt stadgandet i 94 § af gällande utsökningslag egde gäldenären bestämma, om auktion å fast egendom på landet skulle hållas å landskansliet eller å tingsställe i orten. Det torde dock vara allmänt bekant, att gäldenären vanligen icke begagnade sig af rättigheten att välja auktionsställe. Närmaste anledning till gäldenärens uraktlåtenhet i berörda afseende torde utan tvifvel böra sökas deri, att han saknade kännedom om lagens föreskrift, att ett dylikt yrkande skulle af honom framställas antingen vid sjelfva utmätningen eller ock, der enligt 28 § utsökningslagen egendomen skulle utan föregående utmätning säljas, hos öfverexekutor för målets afgörande. Man kunde med skäl förutsätta, att gäldenären vid det tillfälle, då hans egendom vore utmätt och hans ekonomiska ställning vore allvarligt hotad, icke vore i tillfälle att kunna klart inse, att det ingalunda kunde vara honom likgiltigt, å hvilken ort hans egendom skulle säljas. Uraktlåte nu gäldenären att uppgifva auktionsställe, egde enligt utsökningslagens föreskrift öfverexekutor att bestämma, hvar auktionen skulle hållas, och det kunde då anses temligen gifvet, att auktionen komme att förrättas å landskansliet. Ett sådant förfarande vore dock ingalunda förenligt med vare sig gäldenärens eller inteckningshafvares intresse. Då auktionen hölles å landskansliet, och i synnerhet då försäljning af mindre hemmansdelar ifrågakomme, vore det ganska vanligt, att icke några spekulanter infunne sig, hvilket hufvudsakligen torde bero derpå, att egendomen merendels vore aflägsset belägen från residensstaden, och att kostnaderna för inställelsen derstädes vore för den stora allmänheten allt för betungande. Hypoteksföreningarna i de särskilda delarne af riket hade nog att uppvisa många fall, då deras förlust, i synnerhet i fråga om mindre egendomar, snart sagdt uteslutande vore att tillskrifva det nu rådande förhållandet, att egendomen försålles å landskansliet. Det syntes motionären därför synnerligen önskvärdt, om stadgandet i 94 § utsökningslagen erhöles sådan ändring, att det blefve såsom regel bestämdt, att på landet auktion å fast egendom skulle hållas å tingsstället i orten och att följaktligen endast undantagsvis, i de fall då gäldenären sådant yrkar, försäljningen måtte annorstädes försiggå.

Motionären utgår från den uppfattning, att tingsstället i orten städse är att såsom auktionsställe vid försäljning af fast egendom å landet föredraga framför länets landskansli. Men lika litet som man, enligt utskottets åsigt, har skäl att påstå, att för alla särskilda fall och inom alla delar af landet landskansliet är det auktionsställe, som bättre än tingsstället i orten lämpar sig för försäljning af fast egendom å landet, med lika litet fog torde man kunna påstå motsatsen. Enligt utskottets mening kan en allmän regel härutinnan ej uppställas, utan i detta afseende gestalta sig förhållandena helt olika för de särskilda fallen.

Denna åsigt — att ej en viss ort alltid kan anses såsom det lämpligaste auktionsställe — omfattades jemväl af det särskilda utskott, som vid 1877 riksdag behandlade den kongl. propositionen med förslag till utsokningslag. Berörda utskott föreslog nemligen den ändring uti förslaget, att, i fall auktionsställe icke blifvit uppgifvet och öfverexekutor således hade att härom förordna, hans valrätt icke skulle vara begränsad till landskansliet eller tingsstället. »Ty», säger utskottet, »många andra ställen, såsom jernvägsstationer, sockenstugor (inom de norrländska länen) gästgifvaregårdar och dylikt kunna finnas, hvilka äro både för de rättägande och för spekulanter mera välbelägna.» Lika väl som gäldenären skulle kunna, under förutsättning af öfverexekutors godkännande, välja annan lokal till auktionsställe, borde ock öfverexekutor, som i förevarande fall hade att ex officio bevaka parternas rätt, kunna utse samma lokal.

Den af särskilda utskottet vid 1877 års riksdag sålunda föreslagna ändringen blef af Riksdagen antagen, och 94 § erhöi i öfverensstämmelse dermed sin nuvarande lydelse.

I nu föreliggande motion ifrågasättes, att denna öfverexekutors obegränsade valrätt skall honom betagas, utom för det fall, att flere äro, som ega auktionsställe nämna, och de ej kunna sig derom förena. För den sålunda föreslagna förändringen synes utskottet tillräckliga skäl saknas.

Genom den rätt att välja eller föreslå auktionsställe, som 94 § i dess nuvarande lydelse medgifver gäldenären, beredes gäldenärens intresse tillräckligt skydd. Hvad beträffar in-teckningshafvare och andra, som vid försäljning af den fasta egendomen hafva intressen att bevaka, torde enligt utskottets uppfattning dessa intressen i regeln kunna med lika stor lätthet tillvaratagas, om auktionen hålles å landskansliet, som om densamma förrättas å tingsstället i orten. Och ej sällan erbjuda förstnämnda

ställen vissa fördelar för rättsinnehafvarne i jemförelse med tingsställena. I länsresidensstaden torde nemligen ej möta några svårigheter att finna ombud för bevakande af deras intressen, liksom kommunikationerna till denna oftast äro bekvämare än till öfriga orter inom länet. Detsamma torde i allmänhet icke kunna sägas om tingsställena i orterna.

På grund af det anförda får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 18 februari 1895.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Reservation:

af herrar *von Krusenstjerna, Kardell, F. Andersson, Bruzelius* och *Näslund*, hvilka ansett, att utskottets utlåtande efter orden »tillräckligt skydd» bort hafva följande lydelse:

För en del in-teckningshafvare och särskildt för nyttjanderättsinnehafvare, hvilka vid försäljningen af den fasta egendomen kunna hafva intressen att bevaka och hvilka i regel torde vara boende inom tingslaget, skulle det visserligen i allmänhet enligt utskottets uppfattning vara förmanligare, om auktionen hölles å tingsstället, än om densamma förrättades å landskansliet,

men med hänsyn till ofvan anförda omständigheter, och då i allt fall ett antagande af motionen borde föränleda redaktionsändringar i 97 §.

utsökningslagen, men motionären härom icke framställt något förslag, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda;

samt af herr *Erickson* mot den af utskottet använda motivering.

Herrar *Ölander* och *J. Anderson* hafva begärt få här antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.